

Aan : Ministerie van Buitenlandse Zaken
Van : Vakcentrum
Datum : 20 december 2024
Betreft : Zienswijze Vakcentrum op het Wet(svoorstel) internationaal verantwoord ondernemen (Wivo) - implementatiewetsvoorstel voor de Corporate Sustainability Due Dilligence Directive (CSDDD)
Referentie : VvE/PH-20122024

Algemeen

Vakcentrum, de brancheorganisatie voor zelfstandig ondernemers en franchisenemers met leden als supermarkten, foodspeciaalzaken en biologische winkels, deelt hierbij haar zienswijze ten aanzien van het Wet(svoorstel) internationaal verantwoord ondernemen (Wivo) - implementatiewetsvoorstel voor de Corporate Sustainability Due Dilligence Directive (CSDDD).

Met interesse hebben wij kennis genomen van voornoemd wetsvoorstel. Wij zijn verheugd te kunnen vaststellen dat het wetsvoorstel een beleidsarme omzetting is waardoor nationale koppen worden verkomen. Desalniettemin doet deze wet nog weer een extra schepje bovenop de al te hoge regeldruk en lastendruk voor MKB ondernemers. Daarnaast ontbreekt het aan afdoende waarborgen ter bescherming van franchisenemers (veelal MKB-ondernemingen) binnen de franchise relatie zoals neergelegd in BW 7:911 e.v. (de zogenoemde franchisewet).

Hieronder gaan wij op deze twee punten in.

MKB ondernemers

De implementatiewetgeving moet meer helderheid verschaffen over de ondersteuning aan MKB bij het voldoen aan de verplichtingen. De belangrijkste lasten voor bedrijven die voortvloeien uit deze wet betreft het doen van due diligence. Grote bedrijven moeten hiervoor aantoonbaar inzicht hebben in hun gehele keten, dus ook over alle kleine ondernemingen in de keten. Deze verplichting kunnen grote bedrijven niet waarmaken als niet al hun MKB toeleveranciers volgens dezelfde normen due diligence doen.

De vraag is wat een redelijk evenwicht is in de verplichtingen die rusten op respectievelijk de grote ondernemingen en het doorleggen van kosten en overige lasten naar het MKB. Het Wetsvoorstel bepaald dat grote bedrijven gerichte en proportionele steun moeten geven aan het MKB in hun keten. Maar de invulling daarvan is niet gespecificeerd. De CSDDD geeft lidstaten daarnaast de mogelijkheid om het MKB (financieel) te steunen. Het Wetsvoorstel bevat echter geen regeling voor een financiële bijdrage van de overheid. Het Vakcentrum roept de wetgever op, gezien de enorme lasten voor het MKB van dit Wetsvoorstel, in heroverweging te nemen. Omdat de lasten van due diligence voor grote bedrijven substantieel zijn, is het nodig dat deze implementatiewetgeving voorziet in afdoende steun en meer duidelijkheid voor het MKB.

Franchise relatie

De CSDDD/IMVO wet is van toepassing op franchisegevers boven een bepaalde grootte. De franchiseformules zijn vervolgens verantwoordelijk voor de naleving van de IMVO wet door de keten (waaronder MKB franchisenemers). Dit terwijl het Burgerlijk Wetboek (BW 7: 911 e.v.) juist ten aanzien van franchising de onafhankelijkheid van franchisenemers beoogt te waarborgen.

Door deze IMVO wet ontstaat er een spanningsveld met de bepalingen in het BW t.a.v. franchise. Dit leidt tot forse uitdagingen, nl.:

1. Franchisegevers worden via de IMVO wet gedwongen meer controle uit te oefenen op hun franchisenemers om IMVO risico's te beheersen. Dit zal leiden tot spanningen tussen franchisegevers en -nemers over autonomie en contractuele verhoudingen. De meeste franchisenemers zijn zelfstandige MKB ondernemers. MKB-ers vallen normaal buiten het regime van deze wet. Door de franchisebepalingen in deze wet vallen MKB-ers o.i. ongewenst onder een zwaar IMVO-regime.

2. Franchisegevers zullen mogelijk extra procedures moeten ontwikkelen om gegevens van franchisenemers te verkrijgen, wat organisatorische lasten en juridische uitdagingen kan opleveren die zullen worden doorgelegd in de keten. Ook hier geldt weer dat franchisenemers daardoor onbedoeld te maken krijgen met een zwaarder regime wat bovendien ook nog buiten het bereik van de CSRD-VSME of LSME (die beogen het doorsijpeleffect van de CSRD te beperken) valt. M.a.w. ze worden nergens door afgeschermd.

3. Het e.e.a. kan bovendien discussie opleveren wie verantwoordelijk is voor de kosten en de doorberekening van de kosten tussen franchisenemers en franchisegevers (instemming eis BW 7: 911 e.v.), wat juridische of contractuele herzieningen kan vereisen.

4. Het wijzigen van franchisecontracten om te voldoen aan de IMVO eisen kan leiden tot strijdigheden met het BW, ook na extra onderhandelingen, en mogelijke weerstand of zelfs juridische geschillen.

5. Bij internationaal opererende franchiseformules kunnen complexe situaties ontstaan waarbij de franchisegever verantwoordelijk is voor IMVO-risico's in landen buiten de invloedssfeer van nationaal opererende MKB franchisenemers. Het is denkbaar dat deze internationale aspecten desalniettemin worden doorgelegd of anderszins onnodig doorwerken binnen de nationale franchise relatie.

De combinatie van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek t.a.v. franchise (BW 7:911 e.v.) en de IMVO-wetgeving brengt behoorlijke uitdagingen met zich mee die de onderlinge relatie tussen franchisegevers en franchisenemers onder druk zullen zetten. Het is belangrijk dat door een proactieve aanpak de bovenstaande complicaties beheersbaar worden. Het is daarom goed om de gedachte achter BW 7:911 e.v. in deze nieuwe IMVO wet zoveel te borgen en om de onafhankelijke positie van franchisenemers waar mogelijk te herbevestigen in deze wet.

Tot slot

Vanzelfsprekend zijn wij van harte bereid het bovenstaande van een nadere toelichting te voorzien en eventuele vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groeten,
Namens Vakcentrum

mr. Patricia E.H. Hoogstraaten RAE
Directeur